

Upozornění na povinné zdravotní prohlídky všech sportovců

Ministerstvo zdravotnictví ČR vydalo vyhlášku, která má za cíl chránit zdraví sportovců a předejít tak akutním zhoršením zdravotního stavu během sportovní činnosti, které mohou mít fatální následky. Veškeré sportovní organizace jsou tak zavázány tuto vyhlášku dodržovat. Především je ale v zájmu každého sportovce mít neustále přehled o svém zdravotním stavu.

Legislativa ČR

V současné době je účinná nová Vyhláška o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu vydaná Ministerstvem zdravotnictví ČR pod č. 391/2013 Sb. Tato vyhláška zavádí povinnost zdravotních prohlídek pro všechny sportovce účastnící se organizovaných soutěží. Na jejím základě je pak oddíl povinen kontrolovat platnost těchto zdravotních prohlídek u svých členů účastnících se závodů.

Definice typu sportovce

Výše zmíněná vyhláška definuje, kdo je „výkonnostní sportovec“, kdo „vrcholový sportovec“, a jaké typy lékařských prohlídek musí úspěšně absolvovat pro provozování určitého druhu sportovní činnosti.

Výkonnostním sportovcem je osoba, která vykonává výkonnostní sport v organizovaných sportovních soutěžích nebo se na ně připravuje, a která je registrována v organizaci, která organizuje sportovní soutěže.

Vrcholovým sportovcem je osoba, která vykonává vrcholový sport na úrovni státní reprezentace nebo osoba, která se k reprezentaci připravuje jako člen sportovního centra mládeže nebo obdobného zařízení pro přípravu sportovců.

Typy lékařské prohlídky

Každý výkonnostní sportovec musí absolvovat:

- 1. vstupní lékařskou prohlídku** – absolvuje sportovec obvykle pouze jednou, a to před registrací; při první prohlídce u lékaře (při změně lékaře může nový lékař provádět opět vstupní prohlídku, především pokud nemá k dispozici veškerou předchozí zdravotní dokumentaci sportovce);
- 2. pravidelnou lékařskou prohlídku** – absolvuje sportovec každých 12 měsíců.

Obsahem každé lékařské prohlídky (vstupní i pravidelné) musí být tzv. “základní vyšetření”:

- rodinná anamnéza se zaměřením na výskyt náhlého úmrtí;
- sportovní anamnéza se zaměřením na provozovanou pohybovou aktivitu posuzované osoby a popis druhu, časové a fyzické náročnosti sportu, pro který je posuzována;
- rozbor údajů o dosavadním vývoji zdravotního stavu posuzované osoby a dosud prodělaném onemocnění a užívaných léčivých přípravků s cíleným zaměřením zejména na výskyt nemocí, které mohou omezit nebo vyloučit zdravotní způsobilost posuzované osoby ke sportu nebo tělesné výchově, k nimž je posuzována;
- komplexní fyzikální vyšetření s důrazem na posouzení stavu a funkce orgánů a systémů posuzované osoby, které budou zatěžovány sportem nebo tělesnou výchovou, k nimž je posuzována;
- rozbor údajů o vykonávaném sportu nebo tělesné výchově.

Vstupní lékařská prohlídka pro výkonnostního sportovce vedle základního vyšetření dále obsahuje:

- zjištění základní antropometrie;

- standardní klidové elektrokardiografické vyšetření (měření EKG);

- laboratorní a jiná odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav zjištěný základním vyšetřením nebo pokud je to nutné s ohledem na věk posuzované osoby nebo zdravotní náročnost sportu a předpokládanou intenzitu zatížení a objem tréninku.

Pravidelná lékařská prohlídka obsahuje vedle základního vyšetření laboratorní a další odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav posuzované osoby zjištěný základním vyšetřením nebo zdravotní náročnost sportu nebo předpokládaná intenzita zatížení a objemu tréninku.

Závěr

Za posudkový závěr odpovídá lékař (PLDD nebo TVL lékař), který sportovní prohlídku potvrdil. Odpovědnost za absolvování této tělovýchovně lékařské prohlídky však vždy nese samotný sportovec (u mládeže do 18 let zákonný zástupce). **Oddíl, jehož je sportovec členem, má povinnost kontrolovat, zda jeho člen absolvoval a má platné potvrzení o lékařské prohlídce ne starší 12 měsíců.**

Výnos ministerstva zdravotnictví ČR 28/1989 Sb.

- §10a/odst. 1: "Preventivní lékařské prohlídce jsou povinni se podrobit: a) účastníci všech forem povinné tělesné výchovy"
- §10a/odst. 2: "Účastníci tělovýchovných a sportovních akcí jsou povinni prokázat svou zdravotní způsobilost předložením lékařského posudku."
- **§10b: "Organizátoři, rozhodčí, trenéři, cvičitelé, instruktoři a ostatní pracovníci při zabezpečování účasti na tělovýchovné a sportovní akci jsou povinni kontrolovat, zda sportovci zúčastňující se tělovýchovných a sportovních akcí mají posudek o zdravotní způsobilosti."**

Doplňková vyšetření - nepovinná

Smyslem těchto prohlídek je odhalení onemocnění, která mohou ovlivňovat sportovní výkon nebo chorob, které mohou být sportem zhoršeny. Významnou složkou vyšetření je i pátrání po stavech, které mohou být příčinou náhlé smrti u sportovců. Rozsah vyšetření je přizpůsoben požadavkům klienta, event. příslušného sportovního oddílu nebo vysoké školy, která prohlídku požaduje.

Ergometrie, zátěžové EKG, Test W170

- postupně se zvyšující zátěž za trvalé monitorace klinického stavu pacienta, EKG křivky a pravidelných kontrol krevního tlaku

- smyslem vyšetření je zjištění tolerance zátěže, reakce krevního tlaku na zátěž a detekce event. EKG změn (např. arytmie nebo ischemické změny, svědčící pro onemocnění srdečních věnčitých tepen)